

POSLOVNO IZVJEŠĆE ZA 2020. GODINU

Srpanj, 2021.

Sadržaj

HŽ CARGO U KRATKIM CRTAMA	3
OSNOVNA DJELATNOST – PRIJEVOZ ROBE	3
OSTALE USLUGE	3
ORGANIZACIJA	3
UPRAVLJANJE.....	4
UVOD.....	6
MJERE OSIGURANJA LIKVIDNOSTI, SOLVENTNOSTI I ADEKVATNOSTI KAPITALA	7
PROJEKTI U TIJEKU	9
KADROVSKI ASPEKT	10
BROJ I STRUKTURA RADNIKA	10
SIGURNOST I ZDRAVLJE RADNIKA.....	11
USAVRŠAVANJE RADNIKA	11
DOBROVOLJNI NAČIN ZBRINJAVANJA RADNIKA PUTEM ŽELJEZNIČKOG FONDA	12
TRŽIŠTE PRIJEVOZA ROBE	13
PRIJEVOZ ROBE U RH	13
EKOLOŠKA PREDNOST ŽELJEZNICE.....	14
ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURNA MREŽA.....	15
MEĐUNARODNI ŽELJEZNIČKI KORIDORI VAŽNI ZA HRVATSKU	16
KONKURENCIJA NA PRIJEVOZU TERETA ŽELJEZNICOM	17
FINANCIJSKI OKVIR.....	18
PRIHODI	19
RASHODI	20
INVESTICIJE	20
ODOBRENA FINANCIJSKA SREDSTVA OD STRANE VLASNIKA	21
ANALIZA DUGA	21
IZLOŽENOST RIZICIMA	22
NAŠI DIONICI.....	23
OVISNA DRUŠTVA	23
DRUŠTVA U KOJIMA HŽ CARGO IMA UDJELE	24
ZAVRŠNA RIJEČ	25

HŽ Cargo u kratkim crtama

Kao nacionalni operater željezničkog teretnog prijevoza i najveći pojedinačni željeznički teretni prijevoznik u RH pružamo uslugu javnog prijevoza tereta u domaćem i međunarodnom željezničkom prometu, kao i uslugu vuče vlakova. Naš osnivač i jedini član Društva je Republika Hrvatska. Samostalno poslujemo od 1. siječnja 2007. godine nakon podjele HŽ Hrvatske željeznice.

OSNOVNA DJELATNOST – PRIJEVOZ ROBE

- Konvencionalni prijevoz
- Intermodalni prijevoz
- Prijevoz opasnih tvari

OSTALE USLUGE

- Ustupanje licenci za EUR palete

Kao jedini vlasnik licence za EUR palete u Hrvatskoj ustupamo pravo njihovog korištenja trećim osobama.

- Najam skladišnog prostora

Na raspolaganju imamo 41 000 m² zatvorenog skladišnog prostora i 48 000 m² otvorenog skladišnog prostora.

- Najam lokomotiva, vagona i stručnog osoblja

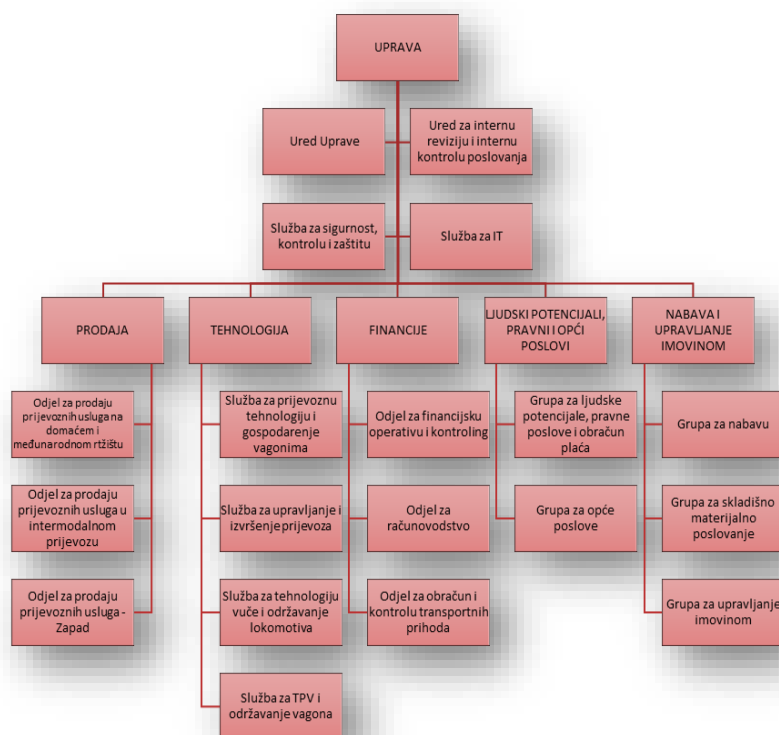
Uz redovan prijevoz robe željeznicom nudimo i najam stručnog osoblja, lokomotiva i vagona.

Na dan 31.12.2020. HŽ Cargo d.o.o. raspolaže sa 60 aktivnih lokomotiva te 3.845 vagona.

Organizacija

HŽ Cargo d.o.o. ustrojen je prema organizacijskim jedincima u kojima se obavljaju pojedini poslovi i regionalnim područjima u kojima HŽ Cargo d.o.o. obavlja svoju djelatnost na teritoriju cijele Republike Hrvatske (Regionalno područje Zapad – sjedište Rijeka, Regionalno područje Centar – sjedište Zagreb, Regionalno područje Istok – sjedište Vinkovci i Regionalno područje Jug – sjedište Split).

Slijedom navedenog, temeljnu organizaciju Društva čine sljedeće organizacijske jedinice:

Uprava Društva upravlja cjelokupnim poslovanjem Društva i vodi poslove u skladu sa zakonom, Izjavom o osnivanju Društva, Poslovníkom o radu Uprave i drugim aktima Društva.

Upravljanje

Republika Hrvatska je jedini član trgovačkog društva HŽ Cargo d.o.o. za prijevoz tereta sa sjedištem u Zagrebu, Heinzelova 51. Tijela Društva su Uprava, Nadzorni odbor i Skupština društva.

Skupštinu Društva čini ministar nadležan za promet, a saziva se najmanje jednom godišnje i uvijek kada to zahtijevaju interesi društva.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor se sastoji od pet članova odabranih na četiri godine, od kojih četiri člana odabire Skupština, a jednog imenuje radničko vijeće, sukladno čl. 166. Zakona o radu.

Svake godine Nadzorni odbor je dužan Skupštini podnijeti izvješće o svom radu za proteklu godinu.

Uprava

Članove Uprave imenuje Skupština Društva na vremensko razdoblje od četiri godine.

Revizorski odbor

Revizorski odbor imenuje Nadzorni odbor sukladno Zakonu o reviziji na razdoblje od četiri godine. Revizorski odbor podnosi Nadzornom odboru tromjesečna izvješća o svom radu.

Predstavnici radnika

Sindikati

HŽ Cargo kao poslodavac surađuje s reprezentativnim sindikatima na svim područjima zaštite interesa i ostvarivanja prava radnika. Sindikati kao temeljna udruženja radnika predstavljaju ostvarenje njihova prava na slobodu udruživanja, kolektivno pregovaranje i kolektivne akcije. HŽ Cargo d.o.o. podupire stratešku ulogu sindikata, te potrebu socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja iz kojeg proizlazi Kolektivni ugovor temeljem kojeg su osigurana brojna materijalna prava za radnike. Tijekom 2020. god. sa reprezentativnim sindikatima je dana 31. srpnja 2020. godine zaključen Aneks Kolektivnom ugovoru i dana 15. prosinca 2. Aneks Kolektivnom ugovoru.

Radničko vijeće

Postupci savjetovanja radnika provode se na način da su svi radnici neizravno uključeni u proces donošenja odluka važnih za njihov položaj kod poslodavca putem predstavnika izabranih u tijela radničkih vijeća. Sukladno čl. 150. i 151. Zakona o radu poslodavac je prilikom donošenja svake važne odluke za položaj radnika u obvezi provesti postupak savjetovanja s predstavnicima radnika okupljenima u radničkom vijeću po organizacijskim jedinicama i Glavnom radničkom vijeću. Tijekom 2020. god. poslodavac je svaka tri mjeseca obavještavao radničko vijeće o stanju, rezultatima poslovanja te organizaciji rada, očekivanom razvoju poslovnih aktivnosti i njihovu utjecaju na gospodarski i socijalni položaj radnika, kretanju i promjenama u plaćana, opsegu i razlozima uvođenja prekovremenog rada te svim bitnim pitanjima iz članka 149. Zakona o radu.

Odbor zaštite na radu

Odbor zaštite na radu ima savjetodavnu funkciju utvrđenu odredbama Pravilnika o zaštiti na radu za HŽ Cargo d.o.o. Članove odbora zaštite na radu imenuje Uprava, a njihov mandat traje do opoziva.

Uvod

Kontinuirani gubitak poslova i prevezenih tereta, nedostatna racionalizacija troškova u dijelu trajanja i kvalitete procesa, izostanak optimizacije tehničkih kapaciteta, te posljedično nedostatna produktivnost rada uzrokovala je kontinuitet operativnih gubitaka zbog kojih je Društvo dovedeno u stanje narušene likvidnosti, solventnosti i neadekvatnosti kapitala.

Odlukom Skupštine HŽ Cargo d.o.o. dan 27.05.2020. razriješena je tadašnja Uprava zbog neprovođenja Plana restrukturiranja Društva, te je 01.06.2020. imenovana nova Uprava koja je trebala predložiti Program financijske konsolidacije i modernizacije Društva. Uprava je na dan 31. svibnja 2020. godine temeljem financijskog izvješća zatekla gubitak 53,2 milijuna kuna dok je neadekvatnost kapitala iznosila 63%.

U lipnju 2020. godine poduzete su brojne operativne i financijske mjere usmjerene na stabilizaciju poslovanja.

Na 6. redovnoj sjednici održanoj dana 30. lipnja 2020. god. Nadzorni odbor HŽ Cargo d.o.o. je upoznat s Izvješćem Uprave Društva i predloženim mjerama osiguranja likvidnosti, solventnosti i adekvatnosti kapitala. Ocjenjujući predložene mjere Nadzorni odbor je dao mišljenje da su iste utemeljene na pozitivnim propisima i s jasno definiranim ciljevima usmjerenim na uspostavu adekvatnosti kapitala društva HŽ Cargo d.o.o.

Odlukom Skupštine HŽ Cargo d.o.o. broj: S-43-6/20 od 29. srpnja 2020. godine prihvaćeno je mišljenje Nadzornog odbora o predloženim mjerama Uprave radi osiguranja likvidnosti, solventnosti i adekvatnosti kapitala i financijske konsolidacije Društva. Kratkoročne i dugoročne mjere za cilj imaju stabilizaciju poslovanja s dugoročnim ciljem pronalaska kvalitetnog razvojnog partnera. Plan poslovanja za 2020. godinu nikada nije usvojen od tijela Društva. O istome je Uprava izvijestila Nadzorni odbor.

Imajući u vidu kontinuirano smanjenje aktivnosti Društva, a u sklopu donesenih mjera, provedene su i organizacijske promjene. S predstavnicima socijalnih partnera usuglašeni su uvjeti u kojima je došlo do linearnog smanjenja plaća u rasponu od 12 do 16 posto, ali i do ukidanja određenog broja radnih mjesta.

Uprava Društva je 03. kolovoza 2020. godine donijela prijedlog Odluke o zatvaranju HŽ Cargo d.o.o. ispostava Ploče. S predstavnicima socijalnih partnera usuglašeni su uvjeti i način zatvaranja ispostave.

Istodobno pokrenuta je dubinska analiza organizacije poslovnih procesa, ljudskih resursa i tehničko – tehnološkog stanja te su pokrenuti pregovori s novim i postojećim domaćim i inozemnim kupcima.

Preliminarnom dubinskom analizom utvrđeno je da su uzroci najznačajnijih gubitaka u poslovanju prijevozi pojedinačnih vagonskih pošiljaka i prijevozi na Ličkoj pruzi koji do sada nisu bili izdvojeni u niti jednom izvješću društva, što je dovelo do kontinuiranog dugogodišnjeg gomilanja gubitaka te su propušteni koraci kojima bi se ti gubici zaustavili i/ili sanirali.

Zbog izrazito teške situacije uzrokovane sustavnom nelikvidnošću, HŽ Cargo d.o.o. je od nadležnog Ministarstva zatražilo hitnu novčanu pomoć. Vlada Republike Hrvatske je dana 17.12.2020. donijela Odluku o odobravanju državne potpore za sanaciju društva HŽ Cargo d.o.o. u obliku zajma u iznosu od 50 milijuna kuna s dospjećem od šest mjeseci od dana korištenja zajma uz ugovorenu redovnu kamatnu stopu u visini od 1% godišnje. Uprava Društva HŽ Cargo d.o.o. je u roku od 10 dana od donošenja predmetne Odluke, uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora Skupštini društva predložila nužne mjere i plan kriznog upravljanja.

Navedenim zajmom osiguralo se vrijeme potrebno za realizaciju mjera Plana modernizacije i povećanja učinkovitosti poslovanja 2020. – 2025. s mjerama financijskog restrukturiranja.

Uvođenjem i aktivnom primjenom mjera stabilizirano je poslovanje i zaustavljen je daljnji pad prodaje, ugovoreni su prijevozi s novim kupcima te su povećane cijene na određenim pravcima ili kategorijama roba.

Dana 11. ožujka 2020. godine, Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je globalnu pandemiju uzrokovanu virusom COVID-19. Vlada Republike Hrvatske na isti datum donijela je Odluku o proglašenju epidemije na području čitave Republike Hrvatske. Uprava Društva razmotrila je potencijalni razvoj izbijanja bolesti i očekivani utjecaj na Društvo i gospodarsko okruženje u kojem Društvo posluje i u skladu s preporukama i mjerama Vlade Republike Hrvatske prilagodila poslovanje izvanrednim okolnostima. Od početka pandemije COVID-19 iz tehnološkog procesa rada je bilo odsutno 264 radnika, a jedan radnik je nažalost preminuo od posljedica bolesti. U odnosu na druge djelatnosti koje su izrazito pogođene pandemijom COVID-19, HŽ Cargo d.o.o. nije imao značajni pad prihoda.

Temeljni cilj koji je pred nama jest optimizacija, modernizacija, ekonomičnost, profitabilnost i fleksibilnost poslovanja.

Mjere osiguranja likvidnosti, solventnosti i adekvatnosti kapitala

Kratkoročne mjere do 6 mjeseci, zaključno do 31. prosinca 2020. godine

Mjere uravnoteženja operativnog rezultata (profitabilnost poslovanja)

- Povećanje ugovorenog posla/tereta za oko 20%
- Usvajanje nove sistematizacije radnih mjesta, financiranje otpremnina iz sredstava Svjetske banke s efektom smanjenja troška plaća za približno 10%
- Linearno smanjenje plaća do 20% do trenutka pokrića postojećih operativnih troškova ostvarenim operativnim prihodima
- Linearno smanjenje naknada ostalim dobavljačima do 20%, uključivo društva unutar grupe HŽ

Mjere uravnoteženje likvidnosti

- Unos vagona u novo društvo kroz prodaju i unos u temeljni kapital, te sukcesivna dokapitalizacija novog društva od strane strateških partnera u novcu koji bi zajednički koristili raspoložive kapacitete za operativno poslovanje i uz jednaku fer naknadu za korištenje
- Skraćivanje razdoblja dospjeća naplate

Solventnost

- Zastoj sa plaćanjem i pregovori sa HŽ Infrastrukturuom oko podmirenja duga prijenosom operativne imovine

- Zastoj sa plaćanjem i pregovori sa Vladom RH oko namirenja kredita i zajmova sa državnim jamstvom
- Upravni ugovor sa Poreznom upravom oko podmirenja duga po Poreznom rješenju

Adekvatnost kapitala

- Pojednostavljeno smanjenje temeljnog kapitala pokrićem prenesenih gubitaka i formiranje rezervi za gubitak razdoblja od 1. siječnja do 31. kolovoza 2020. godine.

Dugoročne mjere do 12 mjeseci, zaključno do 30. lipnja 2021. godine

Mjere uravnoteženja operativnog rezultata (profitabilnost poslovanja)

- Modernizacija procesa s ciljem povećanja produktivnosti rada za 30%
- Povećanje produktivnosti rada s ciljem smanjenja troškova HŽ Infrastrukture za 30%
- Povećanje ugovorenog posla za oko 30%, te pregovaranja, reorganizacije ili prestanak rada na neprofitabilnim poslovima (očekivano za 10-20% operativnih prihoda)
- Značajno smanjenje troškova IT usluga
- Uvođenje sustava nagrađivanja po učinkovitosti kao stimulatívni dio na postojeće plaće
- Povećanje plaća postojećim radnicima za oko 20% ovisno o ostvarenju zadanih parametara uspješnosti
- Donošenje nove sistematizacije radnim mjestima, izmjene i dopune kolektivnog ugovora i potpisivanje novih ugovora o radu zbog promijenjenih okolnosti

Mjere uravnoteženja likvidnosti

- Naplata dijela potraživanja za prodane vagone ovisnom društvu

Solventnost

- Podmirenje duga prijenosom neoperativne imovine
- Podmirenje duga prijenosom neoperativne imovine/udjela u ovisnim društvima na Vladu RH zbog namirenja kredita i zajmova državnim jamstvom
- Upravni ugovor sa Poreznom upravom oko podmirenja duga po poreznom rješenju

Adekvatnost kapitala

- Dokapitalizacija novcem zbog realizacije obnavljanja voznog parka

Projekti u tijeku

Svjetska banka je kroz svoj projekt Održive Hrvatske željeznice u Europi, HŽ Cargu dala zajam u iznosu od 41,5 milijuna €.

Najvažniji projekti za koje su korištena sredstva Svjetske banke su:

- Isplata otpremnina radnicima
- Modernizacija 7 elektrolokomotiva
- Nabavka monoblok kotača za lokomotive
- Nabavka dijelova za revizije vagona (monoblok kotači, osovine, kočioni umetci, ležajevi)

Do kraja 2020. godine iskorišteno je 92% sredstava odnosno oko 38 milijuna €. Otplata zajma započela je u srpnju 2020. godine.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture kroz zajam Svjetske banke financira i dva projekta za HŽ Cargo i ostala HŽ društva:

Projekt financijski savjetnik imao je za zadatak napraviti kompletnu snimku stanja u društvu HŽ Cargo i dati prijedloge vlasniku tj. Vladi RH u kojem smjeru bi se HŽ Cargo trebao razvijati u budućnosti. Prva faza projekta bila je analiza i procjena zatečenog stanja HŽ Carga.

Druga faza projekta obuhvaća analizu strateških opcija, između ostalog, stečaj u slučaju nastavka dotadašnjeg poslovanja, optimizaciju poslovanja, pronalazak strateškog partnera, okvirne novčane potrebe za restrukturiranje te vremenski okvir za implementaciju svake od opcija kao i ažuriran financijski model. Zaključak analize je da je HŽ Cargu potrebna optimizacija poslovanja nakon čega bi uslijedilo pronalaženje strateškog partnera.

Projekt Asset Management (Upravljanje imovinom) Projekt koordiniran od strane Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i to kroz zajam Svjetske banke imao je za zadatak napraviti reviziju podjele imovine bivšeg HŽ-a između HŽ Infrastrukture, HŽ Carga i HŽ Putničkog prijevoza. Projekt nije tekao predviđenom dinamikom, a isporučena dokumentacija nije bila u skladu s Ugovorom, stoga je nadležno ministarstvo odbilo prihvatiti dokument.

Unatoč neispunjenju ciljeva ovog projekta od strane izrađivača, HŽ Cargo je tijekom 2020. godine koristeći vlastite resurse i angažmanom vanjskih savjetnika pokrenuo korake u pokušaju rješavanja imovinsko pravnih odnosa na nekretninama koje su Planom podjela HŽ-a pripale društvu HŽ Cargo d.o.o.

Kadrovski aspekt

Broj i struktura radnika

U 2020. godini nastavljena je racionalizacija broja radnika. Broj radnika na dan 31.12.2020. godine iznosi 1.304, dok je na isti dan prethodne godine bilo zaposleno 1.470 radnika. U 2020. godini prestao je radni odnos za 184 radnika, dok je novouposlenih 19, od čega je 14 iz građanstva, 4 iz drugog društva, a 1 je temeljem sudske presude vraćen na rad.

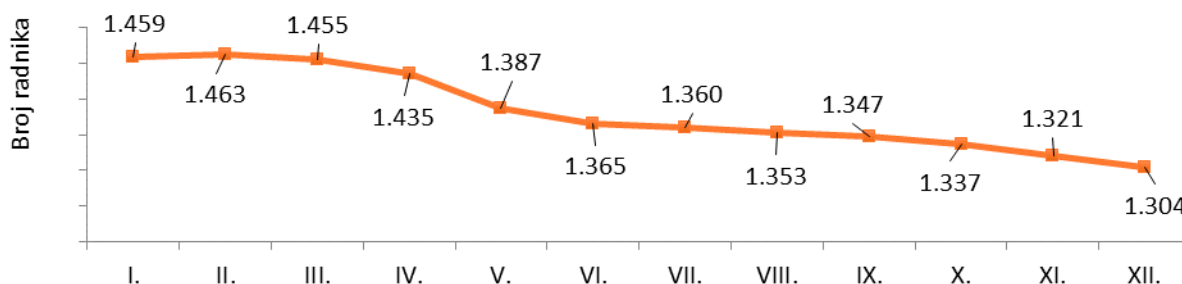
Broj radnika 2018. - 2020.

HŽ Cargo	2018.	2019.	2020.	Indeks 20/19
Broj radnika na početku razdoblja	1.655	1.513	1.469	97
Otišli radnici	201	88	184	209
Novouposleni	59	45	19	42
Broj radnika na kraju razdoblja	1.513	1.470	1.304	89
Od toga u željezničkom fondu	46	28	33	118

Na kraju 2020. godine bilo je zaposleno 1.271 radnik na neodređeno, a 33 radnika u željezničkom fondu. Željeznički fond (ŽF) je organiziran od 2014. godine kao vid dobrovoljnog zbrinjavanja naših radnika.

U 2020. godini prosječni broj radnika na bazi sata rada iznosi 1.314, uključujući i radnike u Željezničkom fondu.

**Kretanje broja radnika u HŽ Cargo
na kraju mjeseca 2020.:**

Sigurnost i zdravlje radnika

Prosjeak broja ozljeda na radu u rasponu od pet (5) godina iznosi 24 godišnje. Broj ozljeda na radu je najviši bio 2018. godine kada je iznosio 31, a najniži u 2016. godini kada je iznosio 16 ozljeda na radu. U rasponu od pet (5) godina, broj izgubljenih dana zbog ozljede na radu se smanjuje uz povećanje u 2017. godini, nakon čega ponovno slijedi smanjenje u 2018. i 2019. godini, ali i blago povećanje u 2020. godini. Koeficijent izgubljenog radnog vremena zbog ozljede na radu se također smanjuje, uz povećanje u 2017. godini na 0,32% i ponovno smanjenje u 2018. i 2019. godini na 0,14%. Koeficijent izgubljenog radnog vremena je bio najviši u 2017. godini kada je iznosio 0,32%, a najniži u 2019. godini kada je iznosio 0,14%.

Sigurnost i zdravlje radnika

Pokazatelj	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj ozljeda na radu	16	28	31	22	22
Broj izgubljenih dana zbog ozljeda na radu	862	1.155	941	528	760
Prijavljena oboljenja na profesionalnoj osnovi	0	0	0	0	0
Smrtni slučajevi zbog ozljede na radu	0	0	0	0	1

Kontinuirano ulažemo u unapređenje zdravlja i sigurnosti svojih radnika. Stopa ozlijeđenih radnika je vrlo niska – petogodišnji prosjek iznosi 1,47% u odnosu na prosječan broj radnika na bazi sati radi. U 2020. godini na žalost imali smo i jedan smrtni slučaj.

Cilj nam je postići još nižu stopu ozlijeđenih radnika povećanjem poduzetih mjera opreza, edukacijama i stalnim praćenjem novosti vezanih za sigurnost na radnom mjestu. Naša Služba za zaštitu na radu odgovorno prati novosti na području zaštite na radu te redovno ažurira pravilnike i brine se o pravovremenoj edukaciji radnika u vezi tih pitanja.

Usavršavanje radnika

Upravljanje ljudskim resursima pridonosi uspjehu svake organizacije kroz unapređenje odluka koje utječu na radnike kao najznačajniji resurs kompanije.

HŽ Cargo d.o.o. u svojstvu sudionika na tržištu rada Republike Hrvatske obvezan je kroz svoje djelovanje, u okviru zapošljavanja i upravljanja ljudskim resursima, primjenjivati važeće propise te poštivati prethodnu suglasnost Nadzornog odbora za svako novo zapošljavanje u Društvu. Prilikom novog zapošljavanja Društvo raspisuje javni natječaj i provodi selekcijski intervju radi selekcije kadrova.

U skladu sa Zakonom o sigurnosti i interoperabilnosti u željezničkom prijevozu, a u cilju održavanja visokog standarda sigurnosti prometa, tijekom 2020. godine obrazujemo radnike koji rade na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada.

Jedna od glavnih strateških smjernica kompanije je implementacija poslovnih procesa te razvoj radnika kroz ulaganje u znanje putem edukacija.

Ono što za Društvo predstavljala izazov ogleda se u vjerovanju i osnaživanju radnika za doprinos stalnom unapređenju poslovanja, nagrađivanje, ocjenjivanje uspješnosti, razvoj radnika te pojedinačna ponašanja samih rukovoditelja u svrhu postizanja konkurentne prednosti poslodavca na tržištu, a kroz vodstvo i timski rad.

Današnje tržište rada zahtijeva nova zanimanja i neprestano mijenjanje profila vještina, kvalifikacija i iskustva. Nedostaci vještina i znanja te njihova neprilagođenost često su jedan od razloga nekonkurentnosti u gospodarstvu. Stoga je za zadržavanje adekvatne pozicije na tržištu potrebno omogućiti stjecanje vještina i znanja kada god to zahtijevaju poslovni procesi.

Da bi kompanija dobro funkcionirala, potrebni su radnici koji iskustvo koje steču radom pretvaraju u dobre inicijative i prijedloge za poboljšanjem te koji u svakodnevnom radu pronalaze efikasnija i kvalitetnija rješenja. Zaposlenike je nužno motivirati kreiranjem radne sredine koja podržava njihovu učinkovitost i angažiranost, ali i stvaranjem prilika za njihov kreativni doprinos.

Tehnologija nastavlja napredovati velikim koracima i zahtijeva od ljudi da svladavaju niz novih vještina samo kako bi nastavili raditi trenutni posao, a na tržištu se odvija pravo nadmetanje za najkvalitetnijom radnom snagom koja već posjeduje potrebnu obuku i iskustvo. Predviđeni tehnološki iskorak trebaju provoditi motivirani i educirani radnici. S obzirom na starosnu strukturu radnika (51 godina) i skorašnjeg odlaska u mirovinu značajnog broja radnika, planira se zapošljavanje novih radnika svih profila. HŽ Cargo d.o.o. poduzima mjere kojima je cilj očuvanje cjelokupnog Društva i radnih mjesta, međutim, bez optimizacije poslovanja, nemoguće je pokušati osigurati održivost i prilagoditi ga trenutnoj situaciji na tržištu. Ovaj proces je možda i najzahtjevniji te predstavlja najveći izazov za Upravu društva.

Dobrovoljni način zbrinjavanja radnika putem Željezničkog fonda

Za radnike kao opcija zbrinjavanja nakon utvrđenja kolektivnim viškom u Društvu je sukladno Kolektivnom ugovoru predviđeno zbrinjavanje putem Željezničkog fonda. Željeznički fond je organiziran u HŽ Infrastrukturi d.o.o. kao sveopćem pravnom slijedniku društva HŽ Hrvatske željeznice holding d.o.o.

Ljudska prava i borba protiv korupcije (antikorupcijski plan)

Svjesni ozbiljnosti problema korupcije HŽ Cargo d.o.o. u potpunosti podržava antikorupcijsku politiku Vlade Republike Hrvatske u nastojanju da iskorijeni korupciju iz društva. Radnici Društva poštuju načela Etičkog kodeksa u svom poslovanju i svakodnevnim aktivnostima.

Tržište prijevoza robe

Prijevoz robe u RH

Ukupan prijevoz robe u Republici Hrvatskoj u 2020. godini povećan je za 0,3%, odnosno za 317 tis. tona u odnosu na prethodnu godinu. Tonski kilometri prevezene robe su manji za 8.111 mil. NTKM ili za 7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pad NTKM dogodio se u najvećoj mjeri zbog pada pomorskog i obalnog prijevoza za 8%, odnosno 8.500 mil. NTKM.

Ukupni željeznički prijevoz je porastao za 4% u tonama, odnosno za 13% u NTKM.

Ostvareni prijevoz robe po vrstama prijevoza od I-XII 2018. do I-XII 2020.

OSTVARENI PRIJEVOZ	I-XII 2018.	I-XII 2019.	I-XII 2020.	Indeks 20/19
1	2	3	4	5
UKUPAN PRIJEVOZ ROBE (tis. tona)	118.260	122.970	123.287	100
Željeznički prijevoz*	13.444	14.449	14.992	104
Cestovni prijevoz	73.997	81.110	80.693	99
Cjevovodni transport	10.790	8.298	9.253	112
Pomorski i obalni prijevoz	19.435	18.296	17.400	95
Prijevoz unutrašnjim vodenim putovima	592	815	948	116
Zračni prijevoz	2	2	1	50
UKUPNO - TONSKI KILOMETRI (mil.)	124.394	119.053	110.942	93
Željeznički prijevoz*	2.743	2.911	3.279	113
Cestovni prijevoz	12.635	12.477	12.254	98
Cjevovodni transport	2.315	1.675	1.914	114
Pomorski i obalni prijevoz	106.655	101.937	93.437	92
Prijevoz unutrašnjim vodenim putovima	44	51	57	112
Zračni prijevoz	2	2	1	50

Izvor: DZS, Priopćenje br. 5.1.1/4, od 12.02.2021.

*nije uključen prijevoz praznih privatnih vagona

Karakteristika tržišta prijevoznika robe u RH je ograničenost kratkim relacijama, te znatno bolja cestovna infrastruktura od željezničke, stoga nije neočekivano da željeznički prijevoz robe ostvaruje manje NTKM od cestovnog prijevoza koji je najveći konkurent željezničkom prijevozu.

Promatrajući odnos samo željezničkog i cestovnog prijevoza robe u 2020. godini udio željezničkog prijevoza u tonama se povećao za 1 postotni poen (sa 15% na 16%), a NTKM se povećao za 2 postotna poena (sa 19% na 21%) u odnosu na 2019. godinu.

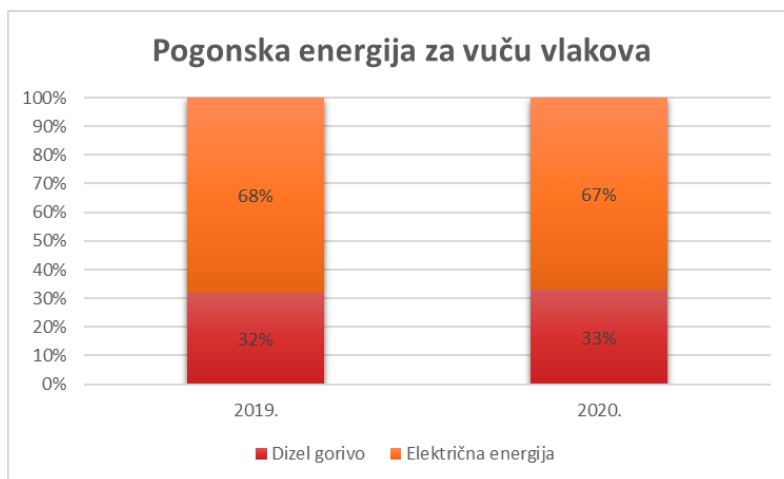

Ekološka prednost željeznice

U Hrvatskoj se u proteklim godinama događa porast željezničkog prijevoza tereta u odnosu na cestovni prijevoz sa 4% više prevezenih tona u 2020. nego u 2019. godini

U prometnoj strategiji Europske unije 2011. godine formiran je strateški dokument Bijela knjiga o prometu kojom se do 2050. godine planira smanjiti emisiju stakleničkih plinova za najmanje 60% (bazna godina 1990.), kao i preusmjeriti više od 50% teretnog cestovnog prijevoza duljeg od 300 km na željeznički i vodeni promet. Ako uzmemo u obzir da teretni vlak kojeg vuče dizelska lokomotiva troši 70% manje goriva po prevezenoj toni od kamiona vidi se koliki utjecaj na emisije CO₂ bi imalo prebacivanje tolike količine tereta sa ceste na željeznicu.

Iz grafikona je vidljivo da u HŽ Cargu prevladava elektro vuča, te da je u 2020. udio elektro vuče 67%, a dizel vuče 33%.

Željeznička infrastrukturna mreža

Dionicama na kojima obavljamo djelatnost željezničkog prijevoza robe upravlja HŽ Infrastruktura d.o.o., a raspolaže sa 2.605 km pruge. Jednokolosiječne pruge u uporabi iznose 2.351 km ili 90,3%, a dvokolosiječne pruge 254 km ili 9,7 %. Elektricirano je 970 km ili 37,2%¹.

Više od polovice ukupne duljine željezničke mreže bilo je izvan ciklusa obnove u prethodnim godinama, što znači da je prosječni uporabni vijek pružnog gornjeg ustroja na neobnovljenim dionicama mreže prekoračen i da ga više nije moguće uobičajenim mjerama redovitog održavanja održati u tehničko uporabnom stanju za siguran tijek prometa projektiranom brzinom. Infrastrukturni kapaciteti na neobnovljenim prugama su dotrajali, a na tim dionicama pruga postoji potreba smanjivanja brzine kako bi se sadašnji obujam prometa odvijao sigurno i odgovarajućom dinamikom.

¹ HŽ Infrastruktura – Godišnje izvješće 2019.

Međunarodni željeznički koridori važni za Hrvatsku

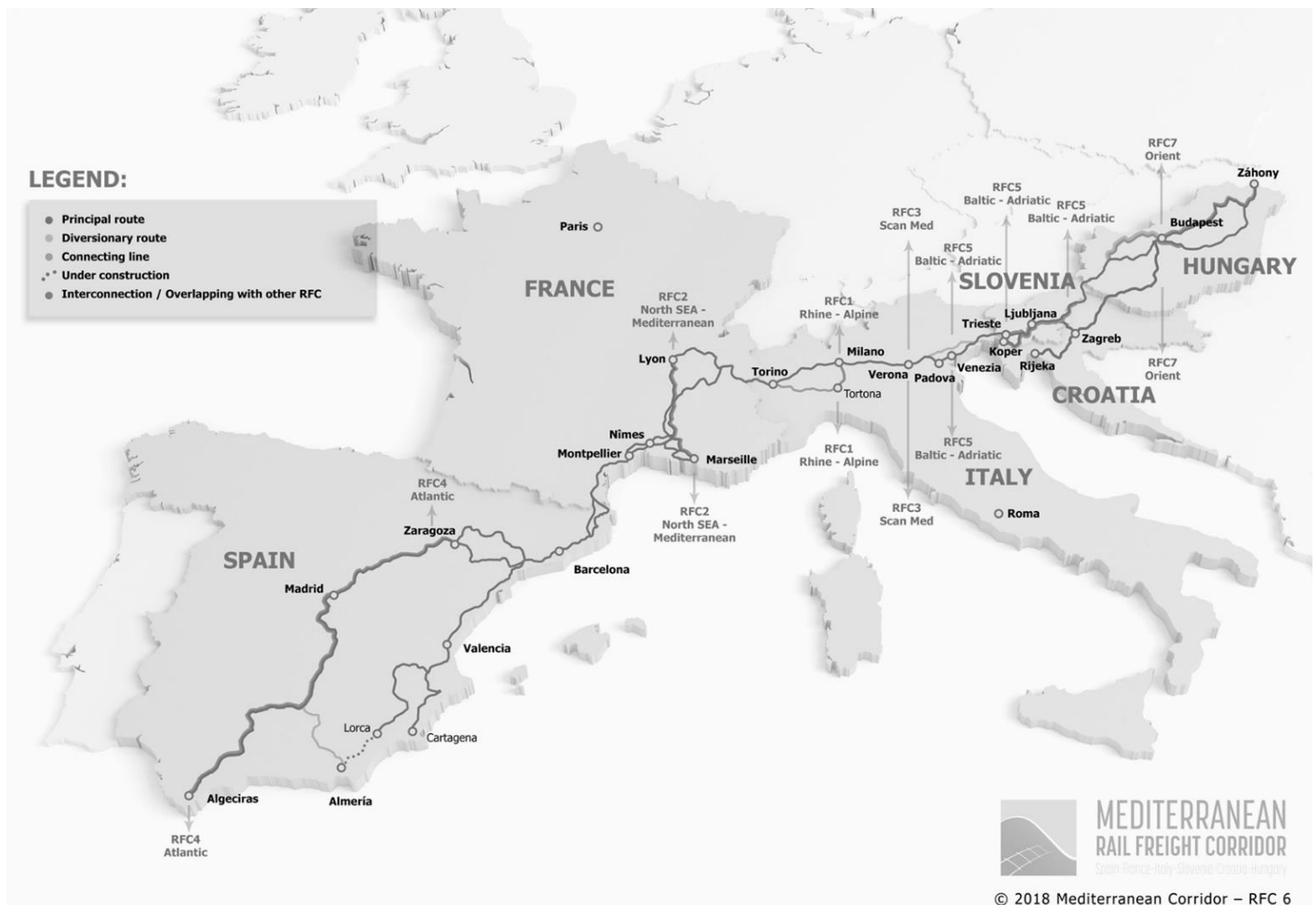
Najveći dio prijevoza obavljamo na tri glavna koridora u Hrvatskoj: RH1, RH2 i RH3, koji su na slici infrastrukturne mreže u Hrvatskoj mogu vidjeti označeno crvenom bojom.

RH1 koridor je najkraća i najbrža veza između srednje i zapadne Europe s jugoistočnom Europom. RH2 koridor je vrlo važan jer jednim ogrankom spaja našu najveću luku Rijeka sa zemljama srednje i istočne Europe, a s drugim ogrankom preko Ogulina i Knina naše srednjodalmatinske luke Split, Šibenik i Zadar.

RH3 koridor preko BiH povezuje luku Ploče i južni dio RH sa Slavonskim Šamcem te preko Vrpolja i Osijeka do granice s Mađarskom i do zemalja srednje i istočne Europe.

Prijevoz po Hrvatskim međunarodnim koridorima u 2020. godini bio je najveći na RH2 koridoru.

Odlukom Europske komisije 18. listopada 2013. definirano je devet koridora Osnovne prometne mreže EU. Od tih koridora Mediteranski koridor (RFC 6) uključuje i ogranak RH2.

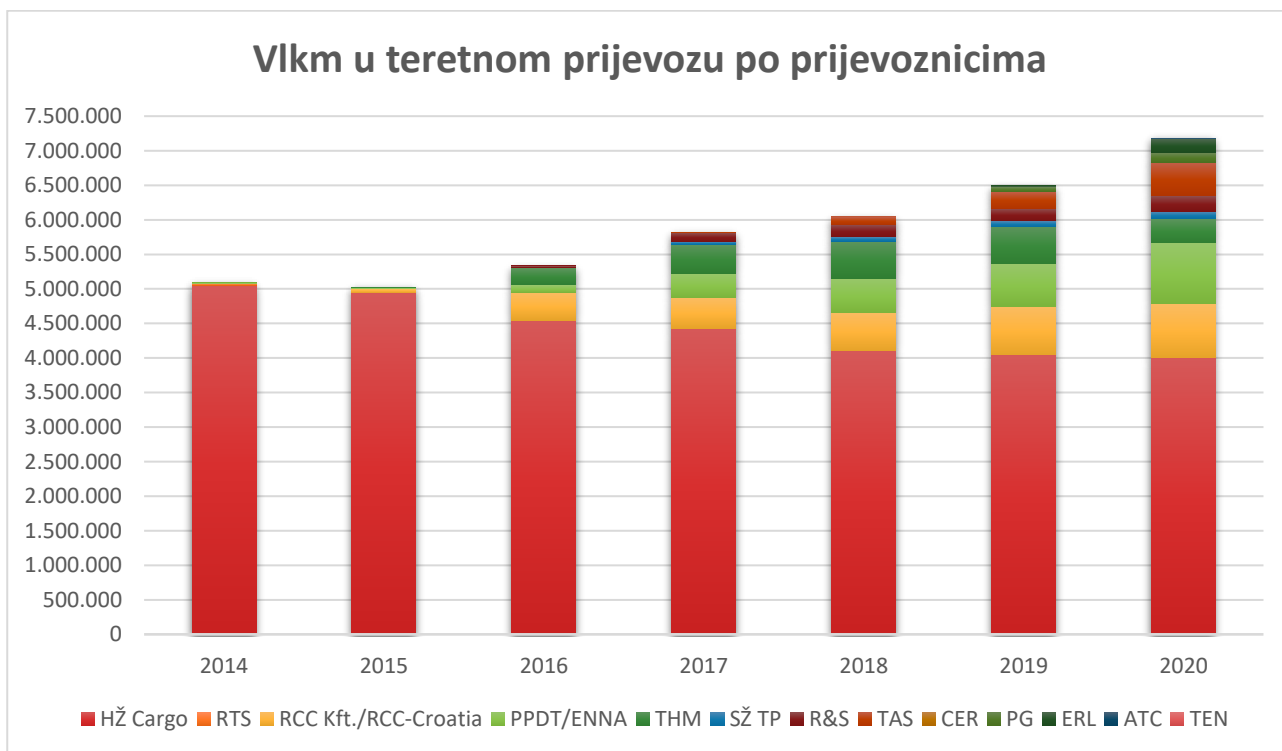
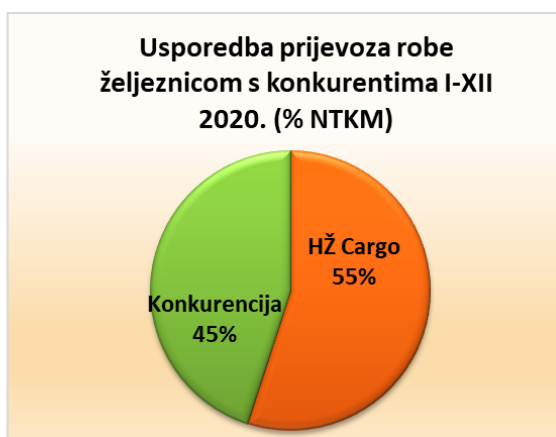
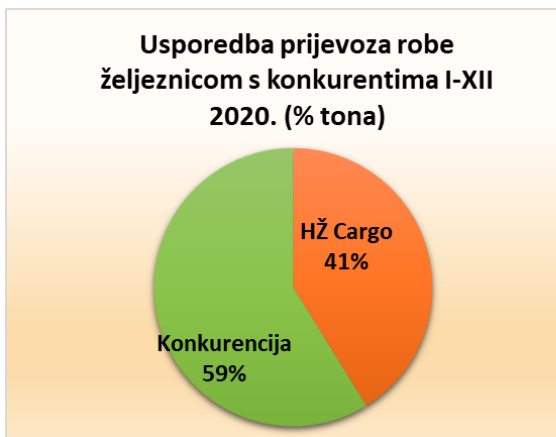

Konkurencija na prijevozu tereta željeznicom

Konkurentski teretni operateri se od 2016. godine ozbiljnije uključuju na tržište željezničkog prijevoza te im od tada udio na tržištu kontinuirano raste.

U 2020. godini prevezli su 8.816 tis. tona robe i ostvarila 1.476 mil. NTKM, te im tržišni udio iznosi 59% u tonama i 45% u NTKM

Osim HŽ Carga u RH je registrirano još 12 operatera.

Financijski okvir

Ukupni poslovni prihodi u 2020. godini iznose 433,7 mil. HRK dok ukupni poslovni rashodi iznose 423 mil. HRK. Ostvarena operativna dobit (EBITDA) iznosi 10,7 mil. HRK što je za 11,7 mil. HRK ili 52% manje u odnosu na 2019. godinu. Razlog tome su prvenstveno smanjeni prihodi od prodaje zbog manje prevezene robe te manji prihodi od prodaje robe i materijala zbog manje revizija vagona. Istovremeno su smanjeni i poslovni rashodi i to najviše troškovi prodane robe, zbog smanjenih revizija vagona, ostali vanjski troškovi (usluge) i to prvenstveno troškovi trase HŽ Infrastrukture te ostale usluge prijevoza zbog smanjenog obujma prijevoza.

Račun dobiti i gubitka HŽ Cargo I-XII 2020. u HRK

Opis	I-XII 2019.	I-XII 2020.	Indeks
Prihodi od prodaje	464.756.237	413.564.901	89
Prihodi od usluga prijevoza robe	405.283.099	371.551.758	92
Prihodi od ostalih usluga u prijevozu	59.473.138	42.013.143	71
Prihodi od zakupa nekretnina	7.657.453	8.341.752	109
Prihodi od prodaje robe i materijala	32.304.651	11.849.712	37
UKUPNO POSLOVNI PRIHODI	504.718.340	433.756.365	86
Materijalni troškovi	253.184.454	203.980.475	81
Troškovi sirovina i materijala	81.937.011	79.434.660	97
Troškovi prodane robe	32.319.321	11.991.279	37
Ostali vanjski troškovi (usluge)	138.928.122	112.554.536	81
Troškovi radnika	223.727.426	212.353.066	95
Plaće i doprinosi	202.491.210	183.444.241	91
Prijevoz na posao i s posla	7.498.901	5.899.099	79
Ostali troškovi radnika	13.737.315	23.009.726	167
Ostali troškovi	5.311.215	6.669.932	126
UKUPNO POSLOVNI RASHODI	482.223.095	423.003.473	88
EBITDA	22.495.245	10.752.893	48
EBITDA marža	4%	2%	56
Amortizacija	-89.251.996	-93.249.870	104
Ostali poslovni prihodi	16.767.432	21.991.413	131
Ostali poslovni rashodi	-35.701.447	-8.105.790	23
Vrijednosno usklađenje	-19.911.334	-12.501.012	63
Rezerviranja	-19.245.621	-13.916.095	72
EBIT	-124.847.719	-95.028.461	76
EBIT marža	-24%	-21%	87
Financijski prihodi	2.450.232	4.900.402	200
Financijski rashodi	-18.443.520	-13.534.775	73
Dobit/Gubitak	-140.841.007	-103.662.834	74
Ukupno prihodi	523.936.004	460.648.181	88
Ukupno rashodi	664.777.011	564.311.015	85
Gubitak godine	-140.841.007	-103.662.834	74

Neto gubitak u 2020. godini iznosi 103,6 mil. HRK, te je smanjen za 37,2 mil. HRK ili 26% u odnosu na 2019. godinu. Operativni gubitak iznosi 73,2 mil. HRK, dok se 23,8 mil HRK odnosi na troškove restrukturiranja te 6,6 mil. HRK na ostale rashode.

Preliminarnom dubinskom analizom koja je izrađena imenovanjem nove Uprave, utvrđeno je da su uzroci najznačajnijih gubitaka u poslovanju prijevozi pojedinačnih vagonskih pošiljaka i prijevozi na Ličkoj pruzi, što je dovelo do kontinuiranog dugogodišnjeg gomilanja gubitaka. Gubitak koji je zabilježen u 2020. godini uzrokovan je velikim dijelom izostankom poticaja za navedene aktivnosti koje i dalje generiraju najveće gubitke.

PRIHODI

Ukupni prihodi u 2020. godini iznose 460,6 mil. HRK što je smanjenje za 63,3 mil. HRK ili 12% u odnosu na prethodnu godinu.

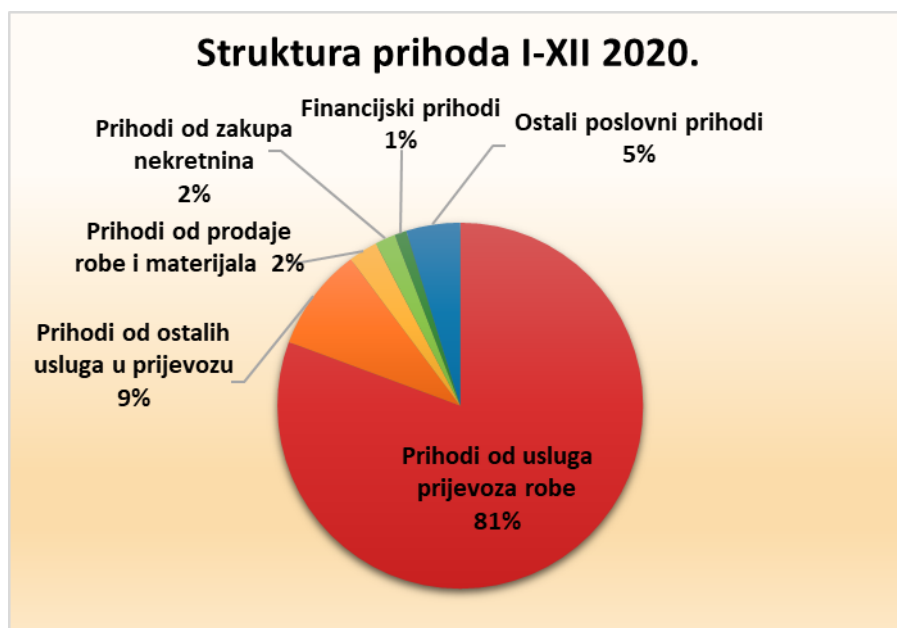
Prihodi od usluga prijevoza robe smanjeni su za 33,7 mil. HRK ili 8%. Razlog takvom smanjenju prihoda je 667 tisuća tona manje prevezene robe, odnosno 10% u odnosu na 2019. godinu.

Najveći dio prihoda ostvaruje se upravo od usluge prijevoza robe i zato je nužno nastaviti povećavati prihode optimizacijom poslovanja, a s rashodovne strane nastaviti s daljnjim smanjenjem troškova.

U 2020. godini udio prihoda od prijevoza u ukupnim prihodima iznosio je 81%.

Ostali prihodi:

- Prihodi od ostalih usluga u prijevozu (udio od 9%) čine zakup lokomotiva, vagona i strojnog osoblja, usluge manevriranja i tehničkog pregleda vagona i ostale dodatne usluge koje HŽ Cargo dodatno nudi uz sami prijevoz robe. U 2020. godini manji su za 17,5 mil. HRK ili 29%.
- Ostali poslovni prihodi (5%) povećani su za 5,2 mil. HRK ili 31% zbog naplaćenih otpisanih potraživanja, naplaćenih prihoda po rješenjima i prihodima od kasacije rezervnih dijelova.
- Prihodi od prodaje robe i materijala (2%) odnose se na rezervne dijelove Svjetske banke za revizije vagona i manji su za 20,4 mil. HRK ili 63% zbog smanjenih potreba.
- Prihodi od zakupa nekretnina (2%) povećani su za 0,7 mil. HRK ili 9%.
- Financijski prihodi (1%) povećani su za 2,5 mil. HRK ili 100%

RASHODI

Ukupni rashodi u 2020. godini iznose 564,3 mil. HRK i manji su za 100,5 mil. HRK ili 15% u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi radnika u 2020. godini smanjeni su za 11,3 mil. HRK ili za 5% u odnosu na godinu ranije. Najveće smanjenje vidljivo je na troškovima plaća i doprinosa jer je su kolektivnim ugovorom u periodu kolovoz – prosinac plaća i ostale naknade radnicima prosječno smanjeni za 12%. Povećanje je vidljivo na ostalim troškovima radnika koji su povećani za 9,3 mil. HRK i to prvenstveno zbog povećanih troškova otpremnina i nagrade za radne rezultate. Troškovi osoblja sudjeluju s 38% od iznosa ukupnih troškova.

Budući da HŽ Cargo posjeduje velik broj vagona i lokomotiva, amortizacija predstavlja velik udio u ukupnim troškovima sa 17% i veća je u odnosu na godinu ranije za 4 mil. HRK ili 4% i to zbog značajnih ulaganja u vagone u prethodnim godinama.

Troškovi sirovina i materijala u ukupnim troškovima iznose 14%, od čega se najveći dio odnosi na potrošeno gorivo i električnu energiju za prijevoz i u 2020. su manju za 4 mil HRK ili 5% u odnosu godinu ranije.

Ostali vanjski troškovi (usluge) manji su za 26,3 mil. HRK ili 19% u odnosu na godinu ranije, a čine ih:

- Usluge tekućeg održavanja (8% ukupnih troškova) veće su u odnosu na prošlu godinu za 2,2 mil. HRK ili 5%.
- Troškovi prijevoza HŽI – trasa (7% ukupnih troškova) manji su u 2020. godini u za 4,2 mil. HRK ili 10% i to zbog smanjenog obujma prijevoza.
- Ostale usluge prijevoza (2% ukupnih troškova) odnose se na sve troškove prijevoza koje HŽ Cargo plaća operaterima izvan RH kada klijentu prodaje cijelu relaciju i manje su za 21,5 ili 63% u odnosu na godinu ranije zbog smanjenog obujma prijevoza
- Informatičke usluge – manje su za 1,3 mil. HRK ili 15%
- Ostale usluge – manje su za 1,5 mil. HRK ili 13%

Ostali poslovni rashodi manji su za 27,6 mil. HRK ili 77% prvenstveno zbog toga što je u 2019. knjižen ispravak vrijednosti društva OV d.o.o. u iznosu od 20,7 mil. HRK što je značajno povećalo troškove 2019. godine, a osim toga u 2020. su smanjeni i troškovi koji se odnose na pravne usluge vođenja sudskih sporova.

Investicije

Investicijska aktivnost u 2020. godini smanjena je za 31% u odnosu na 2019. godinu i iznosi 54,6 mil. HRK. Najznačajnije investicije su modernizacija vagona u iznosu od 37,6 mil. HRK, modernizacija lokomotiva u iznosu od 14,8 mil. HRK, te ulaganja u objekte i imovinu u iznosu od 1,9 mil. HRK. Izvori financiranja su iz kredita Svjetske banke za investicije u vagone, a ostalo su vlastiti izvori.

Odobrena financijska sredstva od strane vlasnika

U razdoblju od 2018. godine do 2020. godine društvu HŽ Cargo d.o.o. odobreno je 50.040.779 HRK.

Sredstva u 2018. godine dodijeljena su sukladno Zakonu o kombiniranom prijevozu tereta (NN 120/2016) i Pravilniku o poticajima u kombiniranom prijevozu prema kojima željeznički prijevoznik za vlak koji preveze teret u kombiniranom prijevozu tereta ostvaruje pravo na poticaj u iznosu o 2,00 HRK po vlak kilometru. Temeljem dostavljene dokumentacije HŽ Cargo je dodijeljeno 40.779 HRK za 2018. godinu.

U 2020. godini Temeljem Odluke Vlade RH o odobrenju državne potpore za sanaciju društva HŽ Cargo d.o.o. (Klasa: 022-03/20-04/496, Urbroj: 50301-05/27-20-2) od 17. prosinca 2020. godine Društvu se daje zajam za osiguranje likvidnosti zbog teškoća u poslovanju. Iznos zajma je 50 milijuna kuna i koristi se u jednoj tranši najkasnije do 31.12.2020. Zajam se otplaćuje jednokratno i dospijeva u cijelosti na naplatu 6 mjeseci od dana korištenja. Na iskorišteni iznos Zajma obračunava se redovna kamata po redovnoj kamatnoj stopi određenoj u visini 1% godišnje.

Analiza duga

Dugoročne obveze	31.12.2020.
- obveze prema bankama	114.583.333,53
- obveze prema PU (Upravni ugovor)	4.885.197,95
- odgođena porezna obveza	2.598.057,57
- financijski leasing	1.605.838,76
- operativni leasing	374.861,43

Kratkoročne obveze	31.12.2020.
- obveze prema dobavljačima	330.876.223,26
- obveze prema bankama	310.412.944,61
- obveze za zajmove	51.643.490,51
- ostale obveze	30.857.236,89
- obveze prema zaposlenima	12.428.183,68
- obveze prema PU (Upravni ugovor)	7.327.796,64
- obveze za poreze doprinose i sl.	6.348.867,36
- operativni leasing	417.317,94
- obveze za predujmove	374.341,97

Izloženost rizicima

Rizici	Opis	Mogućnost ublažavanja
Ekološki aspekti		
Rizik izljeva opasnih tvari	Dio roba koje prevozimo su opasne tvari te se u slučaju nezgode može dogoditi njihov izljev	Unapređenje i pridržavanje pravilnika i propisa, edukacije zaposlenika, redovno održavanje voznog parka.
Rizik od požara	Raslinje oko pruge može se zapaliti prilikom prolaska vlaka unatoč svim ranije poduzetim aktivnostima zaštite od požara	Unapređenje i pridržavanje pravilnika i propisa, edukacije zaposlenika, redovno održavanje voznog parka i opreme za zaštitu od požara.
Ekonomski aspekti		
Tržišni rizik	Promjena tokova roba - tranzit Gubitak većih kupaca na domaćem tržištu	Istraživanje tržišta Unapređenje prodajnih procesa Modernizacija poslovnih procesa
Rizik likvidnosti i kreditni rizik	Zbog kontinuiranih operativnih gubitaka Društvo je dovedeno u stanje narušene likvidnosti	Finacijska konsolidacija/sveobuhvatan program restrukturiranja
Tehnološki rizik	Zastarjeli vozni park Nepostojanje adekvatne informatičke podrške	Nabavka novih lokomotiva i vagona i implementacija operativnog softvera.
Valutni rizik	Postoji zbog poslovanja na međunarodnom tržištu. Nepredvidive promjene deviznih tečajeva mogu utjecati na poslovanje Društva.	Bankarska osiguranja, valutne klauzule.
Socijalni aspekti		
Rizik kadrova	Rizik kadrova vezan je za neodgovarajuću strukturu radnika i visoku prosječnu starosnu dob	Provođenje Plana modernizacije i povećanja učinkovitosti poslovanja
Rizik ugleda	Rizik ugleda javlja se kao posljedica negativne javne percepcije. Osim same percepcije javnosti HŽ Carga, na naš ugled utječe i ugled HŽ Infrastrukture i stanje pruga, na koje HŽ Cargo nema puno utjecaja. Sigurnost na prugama i brzina dolaska na određite uvelike utječu na percepciju HŽ-a u javnosti i odluku kupca kojom vrstom prometa ili kojim željeznicama će prevoziti robu.	Kontinuirano unapređenje odnosa s kupcima i poboljšanje komunikacije s javnošću putem medija.
Rizik organizacije	Nedovoljna brzina prilagodbe uvjetima na tržištu	Modernizacija poslovnih procesa, kontinuirano praćenje tržišta i fleksibilnost poslovanja

Naši dionici

Naši poslovni procesi i interesi isprepliću se s mnogim poslovnim i javnim subjektima, unutrašnjim i vanjskim i to na ekološkoj, ekonomskoj i socijalnoj razini. Naši ključni dionici su Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, zaposlenici te kupci i dobavljači. Međusobni utjecaj imamo s lukama, ostalim željezničkim poduzećima u regiji, sindikatima, stručnim tijelima, regionalnim tijelima i dr.

Kupci i dobavljači

Špediteri koji nude uslugu prijevoza od vrata do vrata i veća poduzeća koja prevoze veće količine robe.

Prijevozni partneri

Lučki brodski promet ima izravan pozitivan utjecaj na prijevoz robe željeznicom. U dosadašnjim razdobljima lučki tranzit i lučki uvoz/izvoz zauzimao je veći udio prijevoza HŽ Carga.

Preko članstva u Europskim željezničkim organizacijama (UIC, CIT i skupine G4) jačamo suradnju s ostalim željezničkim prijevoznicima i izmjenjujemo informacije o željezničkom tržištu. Cilj nam je u budućnosti ostvarivati i razvijati kvalitetnu suradnju s našim poslovnim partnerima.

OVISNA DRUŠTVA

OV d.o.o. (100%)

Osnovna djelatnost društva Održavanje vagona d.o.o. je izvanredno održavanje putničkih, teretnih i vagona za posebne namjene. Dugoročnom poslovnom orijentacijom predviđa se postupni ulazak na druga područja poslovanja kao što su: izvanredno održavanje i kontrolni pregled teretnih vagona u vlasništvu inozemnih operatera, redovno održavanje vagona HŽ - a i stranih željeznica, proširenje proizvodnje zamjenskih dijelova za vagone, te pružanje bravarskih, stolarskih, tapetarskih, električarskih i ostalih usluga drugim tvrtkama na tržištu.

RTC Slavonski Brod d.o.o. (100%)

Robno transportni centar Brod se bavi pretovarom sirove nafte na naftnom terminalu Ruščica kod Slavenskog Broda, gdje završavaju naftovodi iz Đeletovaca i Beničanaca koji su u vlasništvu INA-Industrija nafte d.d. Zagreb. Do 3.9.2018. godine RTC je bio u 51% vlasništvu HŽ Carga, a pripajanjem društva Agit d.o.o. RTC postaje 100% vlasništvo HŽ Carga. Planom restrukturiranja predviđena je prodaja ovog ovisnog društva.

DRUŠTVA U KOJIMA HŽ CARGO IMA UDJELE

CROCOMBI d.o.o. (47,09%)

Nad Društvom je otvoren stečajni postupak i prijavljena su potraživanja u stečajnu masu.

Cargo Centar Zagreb d.d. (20%)

Logističko-distributivni centar za intermodalni prijevoz kombinira cestovni, željeznički, pomorski i riječni prijevoz.

ZAVRŠNA RIJEČ

Osnovni preduvjet za daljnju modernizaciju i optimizaciju poslovanja jest financijsko restrukturiranje.

Glavni ciljevi poslovanja u 2021. godini biti će financijska konsolidacija i zadržavanje trenutnih tržišnih udjela uz provođenje svih planiranih mjera optimizacije. Budući da su analize pokazale da su prijevozi pojedinačnih pošiljaka i prijevozi na Ličkoj pruzi uzroci značajnih gubitaka u poslovanju jedan od uvjeta za nastavak obavljanja navedenih prijevoza biti će uspostava sustava poticaja od strane RH. Preduvjeti za izvršenje planova su unapređenje prodaje, modernizacija voznog parka, investicije u IT sustav, organiziranje mobilnih timova. Modernizacija voznog parka za HŽ Cargo d.o.o. jedan je od glavnih preduvjeta za provedbu uspješnog restrukturiranja kompanije sukladno ciljevima koje je odobrila Europska Komisija kako bi se poslovanje stabiliziralo i održalo.

Uprava – Direktor
Dragan Marčinko

